

A. Propozycje dokumentów dla przyszłego Soboru Wszechprawosławnego

Aneks 1.

Diaspora prawosławna

Tekst przyjęty przez IV Wszechprawosławną Konferencję Przesoborową
(Chambésy 2009)¹

Zwołana przez Jego Świątobliwość Patriarchę Ekumenicznego Bartolomeusza, za zgodą zwierzchników świętych Kościołów prawosławnych, wyrażoną podczas synaksy w Fanarze w październiku 2008 roku, IV Wszechprawosławną Konferencją Przesoborową zebrała się w Centrum Patriarchatu Ekumenicznego w Chambésy w dniach 6–13 czerwca 2009 roku pod przewodnictwem Jego Eminencji Metropolity Pergamonu Jana, delegata Patriarchatu Ekumenicznego.

Konferencja, na którą zostały zaproszone i przybyły wszystkie święte autokefaliczne Kościoły prawosławne, przestudiowała zagadnienie kanonicznej organizacji prawosławnej diaspory. Zgodnie z artykułem 16 *Regulaminu Wszechprawosławnych Konferencji Przesoborowych*, Konferencja przedyskutowała przedłożone jej dokumenty, opracowane w 1990 roku i w 1993 roku przez Międzyprawosławną

---

¹ Tekst franc.: Quatrième Conférence Panorthodoxe Préconciliaire, *La diaspora orthodoxe. Décisions*, [w:] Synodica XII, s. 256–260.

Komisję Przygotowawczą. Dokumenty te zostały przez nią poprawione i przyjęte w następującym brzmieniu:

1. a) Stwierdzono, że wszystkie święte Kościoły prawosławne wyrażają zgodnie wolę, aby problem diaspory został rozwiązany możliwie jak najszybciej i by została ona zorganizowana zgodnie z wymogami prawosławnej eklezjologii i tradycji, jak też praktyką kanoniczną Kościoła prawosławnego.

b) Stwierdzono również, że na obecnym etapie nie jest możliwe z powodów historycznych i pastoralnych natychmiastowe przejście do właściwego porządku kanonicznego Kościoła odnośnie do tego zagadnienia, tzn. że w jednym miejscu powinien być tylko jeden biskup. Dlatego też [Konferencja] doszła do wniosku, że należy stworzyć sytuację przejściową, która przygotuje grunt dla rozwiązania czysto kanonicznego tego problemu na zasadzie dyrektyw, które zostaną sformułowane niżej. Te przygotowania powinny zakończyć się przed datą zwołania przyszłego Świętego i Wielkiego Soboru Kościoła prawosławnego, tak aby mógł on przystąpić do kanonicznego rozwiązania tego problemu.

2. a) Na ów przejściowy okres Konferencja proponuje utworzenie (lub ustanowienie) w każdym z niżej wskazanych regionów „Zgromadzenia Biskupów”, w którego skład wchodziłoby wszyscy uznani kanonicznie biskupi z tego regionu, pozostając pod zwierzchnictwem obecnych kanonicznych jurysdykcji.

b) Zgromadzenia te będą składały się ze wszystkich biskupów regionu, którzy znajdują się w łączności kanonicznej ze wszystkimi świętymi Kościołami prawosławnymi, a przewodniczyć im będą dostojnicy należący do Kościoła konstantynopolitańskiego, zaś w razie ich nieobecności kolejni według porządku w dyptychach. Będą one posiadały Komitet wykonawczy złożony z pierwszych hierarchów różnych jurysdykcji, które istnieją w regionie.

c) Zadaniem i odpowiedzialnością Zgromadzeń Biskupich będzie dbanie o okazywanie jedności prawosławia i rozwijanie wspólnych działań wszystkich wiernych każdego regionu, aby odpowiedzieć na potrzeby pastoralne prawosławnej ludności mieszkającej w regionie,

wspólnie reprezentować wszystkich prawosławnych wobec innych wyznań i całej społeczności regionu, rozwijać treści teologiczne i kształcenie kościelne itp. Decyzje odnośnie do tych tematów będą podejmowane jednogłośnie przez Kościoły reprezentowane w zgromadzeniu regionu.

3. Regionami, w których zostaną utworzone Zgromadzenia Biskupów w pierwszym etapie, będą następujące obszary:

- I. Ameryka Północna i Ameryka Centralna;
- II. Ameryka Południowa;
- III. Australia, Nowa Zelandia i Oceania;
- IV. Wielka Brytania i Irlandia;
- V. Francja;
- VI. Belgia, Holandia i Luksemburg;
- VII. Austria;
- VIII. Włochy i Malta;
- IX. Szwajcaria i Liechtenstein;
- X. Niemcy;
- XI. Kraje skandynawskie (z wyłączeniem Finlandii);
- XII. Hiszpania i Portugalia.

Biskupi diaspory, którzy rezydują w diasporze i posiadają parafie w kilku regionach, będą również członkami Zgromadzeń Biskupich tych regionów.

4. Zgromadzenia utworzone decyzją niniejszej Konferencji są zobowiązane do uzupełnienia szczegółów regulaminu funkcjonowania zatwierdzonego przez Konferencję i do jak najszybszego zastosowania tego regulaminu, co powinno nastąpić przed zwołaniem Świętego i Wielkiego Soboru.

5. Zgromadzenia Biskupów nie pozbawiają biskupów będących ich członkami kompetencji o charakterze administracyjnym i kanonicznym ani też nie ograniczają ich praw w diasporze. Zgromadzenia Biskupów mają na celu wyrażenie wspólnego stanowiska Kościoła prawosławnego odnośnie do różnych zagadnień. W żaden sposób nie stoi to na przeszkodzie, aby biskupi członkowie, którzy w dalszym

ciągu zdają sprawozdanie dla swoich Kościołów, wyrażali opinie swoich Kościołów przed światem zewnętrznym.

6. Przewodniczący Zgromadzenia Biskupów zwołują i przewodniczą wspólnym zebraniom biskupów swojego regionu (o tematyce liturgicznej, pastoralnej, administracyjnej i in.). Jeśli chodzi o sprawy dotyczące dobra wspólnego, które według decyzji Zgromadzenia Biskupów wymagają przeanalizowania na poziomie wszechprawosławnym, przewodniczący tego Zgromadzenia zwraca się do patriarchy ekumenicznego o nadanie dalszego biegu danej sprawie według zwyczajowej praktyki wszechprawosławnej.

7. Kościoły prawosławne deklarują, że nie podejmą żadnych działań, które mogłyby hamować wyżej opisany proces, którego zadaniem jest uregulowanie w sposób kanoniczny zagadnienia diaspory, oraz uczynią wszystko co w ich mocy, aby ułatwić pracę Zgromadzeń Biskupich i przywrócić normalny porządek kanoniczny w diasporze.

Z francuskiego przełożył ks. Andrzej Kuźma